

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av landsbygdsnäringslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att landsbygdsnäringslagen skall ändras så att stöd enligt lagen skall utsträckas till att gälla även verksamhet som främjar företagareverksamhet enligt ifrågavarande lag och bostadsfastigheters vatten och avlopp samt bevarandet av traditionell landsbygdsmiljö. En ändamålsenlig inriktning av stödet underlättas genom att antalet juridiska personer som kan få stöd utökas, genom att omsättningstillgångar inte längre skall höra till understödsobjekten inom småföretagarverksamheten och genom att lånen för driftskapital utsträcks till att gälla även specialjordbruk samt genom att utvidga möjligheterna att bevilja redan verksamma företag lån för utjämnning av konjunkturväxlingar. Av landsbygds-

näringslagens stödformer slopas bostadshusbidraget.

I propositionen föreslås också att vissa administrativa tillvägagångssätt förenklas. Detta gäller både verksamheten enligt landsbygdsnäringslagen och verkställigheten av tidigare lagstiftning. Ändringarna gäller närmast tillvägagångssätt i anslutning till skötseln av gamla lån enligt landsbygdsnäringslagen samt enligt den tidigare lagstiftningen. Dessutom förutsätter förändringarna i sparbanksorganisationen ändringar i de stadganden som gäller centralbanker.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget

Landsbygdsnäringslagen (1295/90) trädde i kraft den 1 januari 1991 och genom den upphävdes samtidigt lagen om gårdsbruksheter (188/77). Stödverksamhet enligt landsbygdsnäringslagen inleddes våren 1991.

Lagens tillämpningsområde omfattar stöd för gårdsbruk och småföretagarverksamhet på landsbygden samt för boende.

Med undantag för samfälliga skogars delägarlag kommer endast de som bedriver företagareverksamhet i fråga som mottagare av stöd i anslutning till företagsverksamhet. Verksamhet som främjar företagareverksamhet kan inte stödjas enligt landsbygdsnäringslagen.

I det nuvarande ekonomiska läget har alla

företag blivit tvungna att försöka utöka samarbetet med andra företag i syfte att sänka kostnaderna samt i synnerhet att sätta sig in i marknadsföringen av sina produkter i syfte att trygga företagets fortsatta verksamhet. I synnerhet för nya småföretag är en lyckad marknadsföring särskilt viktig.

De företag som kan stödas och har stötts på grundval av landsbygdsnäringslagen är emellertid så små att de i allmänhet inte har några möjligheter att skapa egna marknadsföringsorganisationer. Detta begränsas i hög grad redan av maximiantalet anställda.

Inom småföretagarverksamheten har det också uppstått tolkningssvårigheter beträffande de ändamål för vilka bidragen och lånen kan användas. Detta gäller i synnerhet stöd som

beviljas för förvärv av omsättningstillgångar. Gränsdragningen mellan förvärv av omsättningstillgångar och andra förvärv som företagsverksamheten kräver har visat sig vara besvärlig. Inom långivningen igen täcker lånen för driftskapital även förvärv av omsättningstillgångar. Det har också varit svårt att motivera en särskild låneprocent då det är fråga om gårdsbruksenheter och investeringar och om småföretagsverksamhetens investeringar, om projektet inte är förknippat med någon ansökan om bidrag eller om bidrag inte kan beviljas.

En stor brist har också varit att stödet är begränsat enbart till sådana företag som redan existerar eller som planeras. Ur samhällets synvinkel vore det emellertid av största vikt att i ett så tidigt skede som möjligt utreda ett företags verksamhetsförutsättningar för undvikande av onödiga förluster och å andra sidan för främjande av nya slags projekt och företag.

I lagen om gårdsbruksenheter fanns det synnerligen detaljerade stadganden om olika slag av lån och bidrag och vem som kan få dem. I landsbygdsnäringslagen har de begränsats kraftigt. Detta har lett till att vissa sådana stödformer, av vilka behovet är uppenbart, har lämnats bort. Det är närmast olika samfälliga projekt, som inte genomförs av en företagare eller ett företag.

Med stöd av lagen om gårdsbruksenheter kunde vatten- och avloppsprojekt stödas, trots att ingen gårdsbruksenhet deltog i dem. I landsbygdsnäringslagen igen förutsätts att alla lägenheter som deltar i gemensamma vatten- och avloppsprojekt är gårdsbruksenheter som kan få stöd. Trots att avsikten inte är att börja stöda vatten- och avloppsprojekt som genomförs av sammanslutningar som i huvudsak består av bostadsfastigheter, blir det ofta besvärligt att genomföra ändamålsenliga vatten- och avloppsplaner om bostadsfastigheterna helt lämnas utanför projekten.

Med stöd av landsbygdsnäringslagen kan stöd beviljas endast ett sådant företag som skall anses ha förutsättningar att bedriva fortgående lönsam verksamhet. Detta gäller alla andra projekt utom bostadsfinansiering och investeringar som är nödvändiga med tanke på arbetarskyddet eller miljövården.

Projekt för grundlig förbättring av åker och vägprojekt, vilka genomförs som samfälliga projekt, kan stödas endast om alla lägenheter

som deltar i projektet uppfyller kraven enligt landsbygdsnäringslagen.

Då största delen av åkrarna redan är täckdikade, vore det viktigaste vid nya täckdikningar och torrlägningsprojekt att styra åtgärderna till sådana åkrar som beträffande kvaliteten och läget också kommer att odlas i framtiden. Härvid borde lönsamhetsgranskningen utvidgas från att gälla enskilda lägenheter till hela lantbruksnäringens allmänna lönsamhet, och alla de åkrar som man tror att kommer att odlas fortgående borde fås i ett så gott produktionsskick som möjligt.

Att genomföra grundliga förbättringsprojekt som berör flera lägenheter så ändamålsenligt och till så ringa kostnader som möjligt förhindras nu av den anledningen att man borde ta med också några sådana lägenheter som antingen till storleken, skuldsättningen eller skicket inte uppfyller kravet på fortgående lönsam verksamhet enligt landsbygdsnäringslagen. Detta gäller också sådana vägprojekt där en väg som betjänar jordbruket skall byggas genom flera lägenheters områden.

Vid samfälliga projekt vore det ofta ändamålsenligast och enklast att stödet beviljas den organisation som genomför projektet. Detta är emellertid inte alltid möjligt eftersom förteckningen i 5 § landsbygdsnäringslagen över organisationer som kan få stöd är rätt begränsad.

Just inga bostadshusbidrag har sökts på nuvarande villkor. Landsbygdsnäringslagens tyngdpunkt ligger på företagsverksamheten. Bostadshusbidraget på nuvarande villkor avslutar sig inte på något naturligt sätt till jordbruksförvaltningen, utan hör snarare till andra instanser, som ansvarar för bostadsproduktionen.

Landsbygdens utseende påverkas väsentligt inte bara av nybyggande och markanvändning utan även av andra byggnader och konstruktioner som hört till den tidigare jordbrukskulturen än de som finns i driftscentra. Dylika är till exempel de österbottniska slätterna med sina lador. De hotar att försvinna eftersom den nya odlingstekniken minskar deras användning. Likaså försvinner ängarna, hagmarkerna och andra naturliga betesmarker och byggverken på dem samt områden av motsvarande typ, då boskapskötseln har ändrat karaktär och numera baserar sig på utfodring. För närvarande finns det ingenting som sporrar någon att omhulda traditionella byggnadsbestånd och

traditionellt landskap av denna typ och de har hittills inte omfattats av något stödsystem.

I synnerhet inom långivningen blir man tvungen att tillämpa den upphävda lagstiftningen mycket länge, eftersom lånen tidigare har beviljats med mycket långa betalningstider. Under betalningstiden kan det inträffa stora förändringar i låntagarens omständigheter vilka har effekter på lånets beständighet och låntagarens förmåga att sköta lånet. Dessa igen medför regelmässigt handlingsplikt för myndigheten, vilken fullgörs på olika sätt enligt olika lagar. Följden har varit att samma ärende har behandlats av olika håll och beslutfattarnas samt remissinstansernas ståndpunkter till olika åtgärder har varit brokiga.

Centralbankerna har för närvarande definierats genom att de har nämnts i landsbygdsnäringslagen. Snabba förändringar är möjliga i banksystemet. Den definition som finns i lagen är därför sträng och den kan förorsaka avbrott i belåningsverksamheten, om den centralbank som avses i lagen upphör med verksamheten och ingen annan organisation kan för den sköta belåningen.

För andelsbankernas och sparbankernas del har man dessutom särskilt stadgat att centralbankerna är skyldiga att sköta förmedlingen av statslån och undertecknande av skuldebrev.

2. Propositionens mål

Syftet med propositionen är att landsbygdsnäringslagen skall börja fungera bättre genom att beviljandet av stöd görs smidigare. Målet är att styra stödet så att det utom att betjäna enskilda lägenheter också skall förbättra lönsamheten och konkurrenskraften hos näringarna i fråga.

Stöd skall också kunna beviljas för bostadsfastigheters vatten- och avloppsprojekt. Stödet kunde bli aktuellt närmast då bostadsfastigheterna hör till ett gemensamt vatten- och avloppsprojekt som betjänar landsbygdsföretag.

Landsbygds miljön kan vårdas även genom att stöd beviljas projekt som gäller bevarandet av den traditionella miljön. Stödet vore närmast ett investeringslån till exempel för ombyggnad av sådana produktionsbyggnader som inte längre används i produktionen, men som landskapsmässigt är av stor betydelse. Också projekt som går ut på att iståndsätta till exempel hagmarker, ängar eller andra områden som på

ett utpräglat sätt hört samman med traditionellt jordbruk och landsbygden, skall omfattas av stöd.

Avsikten är att få lagen att fungera bättre genom att stöd styrs i synnerhet till samfällida projekt, utredningar om företagets verksamhetsförutsättningar samt till projekt som sänker kostnaderna.

Vid grundlig förbättring av åker rekommenderas att åtminstone $\frac{2}{3}$ av de lägenheter som deltar i projektet är sådana att de också beträffande lönsamheten uppfyller förutsättningarna för beviljande av stöd enligt landsbygdsnäringslagen.

I projekt som gäller bättre arbetsmiljö och miljövård samt bevarande av traditionell landsbygds miljön förutsätts ingen direkt lönsamhetsgranskning. Lägenhetens likviditet borde dock vara sådan att den kan finansiera projektet och klarar av kostnaderna för finansieringen. Då stödet beviljas borde dessutom hela projektets ändamålsenlighet beaktas. Det är i allmänhet inte ändamålsenligt att stöda miljövårds- eller arbetarskyddsinvesteringar om man med säkerhet vet att produktionen på lägenheten upphör inom en nära framtid.

I vatten- och avloppsprojekt som berör bostadsfastigheter är det igen närmast fråga om stöd till boendet, varvid någon lönsamhetsgranskning inte kommer i fråga. Trots att lägenheternas vatten och avlopp även betjänar företagsverksamheten, är det inte ändamålsenligt att förutsätta lönsamhetsgranskning av de företag som hör till en vatten- och avloppssammanslutning, eftersom det kunde hindra bostadsfastigheter och gårdsbruksenheter från att ordna gemensamt vatten och avlopp, vilket i allmänhet blir förmånligare än enskilda projekt.

Målet är att försöka förkorta behandlingstiderna och minska kostnaderna för stödet genom befogenhetsöverföringar till landsbygdsdistrikten och genom ett enhetligare förvaltningsförfarande.

Den som bäst pågående omorganiseringen av sparbanksorganisationen förutsätter uppenbarligen att definitionen centralbank ändras i fråga om Sparbankernas Central-Aktie-Bank. För att ändringen kan göras tillräckligt smidigt och snabbt föreslås stadgat i lagen ett bemyndigande att definiera begreppet centralbank genom jord- och skogsbruksministeriets beslut. Centralbankernas uppgifter skall också definieras i lagen utan att samtidigt nämns de

kreditinrättningar eller andra samfund som skall anses som centralbank.

3. Ärendets beredning

Inom jordbruksförvaltningen utreddes på hösten 1991 med hjälp av landsbygdsdistrikten de missförhållanden som hade iakttagits vid tillämpningen av landsbygdsnäringslagen under 1991. Förslagen till ändringar gällande lagens tillämpningsområde, stödbjekten, stödformererna och befogenheten baserar sig på detta utredningsarbete. Propositionen har till denna del behandlats i delegationen för gårdsbrukets utvecklingsfond.

Sparbanksorganisationen har på grund av de pågående förändringarna inom bankgruppen tagit initiativ till en sådan ändring av författningarna gällande de centrala penninginrättningarna att den statliga finansieringen kan fungera oberoende av förändringarna. Ändringsförslagen har utarbetats i samarbete med de största bankgrupperna.

4. Propositionens verkningar i fråga om organisation, ekonomi och personal

Översörjningen av uppsägning av lån och återkrav av räntegottgörelser och förvaltningsarvoden helt och hållet på landsbygdsdistrikten ökar i någon mån landsbygdsdistriktens arbete. Det är dock arbete av samma typ som de redan utför, varför överföringen alltså inte föranleder behov av mera personal. Å andra sidan minskar arbetet vid jordbruksstyrelsen i motsvarande mån.

Att antalet sammanslutningar som kan få stöd utökas medför inga merutgifter utan ändrar inriktningen av stödet.

En höjning av låneprocenten för småföretagare torde minska antalet ansökningar om bidrag och behovet av bidragsmedel, men torde i samma mån öka behovet av statslånemedel och räntegottgörelseanslag angående räntestödslån. Förändringarna i mark torde bli små.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

3 §. *Lagens tillämpningsområde.* I paragrafen uppräknas de ändamål för vilka stöd kan beviljas. Det föreslås att till paragrafen fogas verksamhet som direkt främjar företagarverksamhet enligt landsbygdsnäringslagen samt bostadsfastigheters vatten och avlopp och bevarande av den traditionella miljön i syfte att omhulda landsbygdens särprägel.

4 §. *Definitioner.* I 1 mom. 8 punkten uppräknas i detalj vilka kreditinrättningar eller vilka kreditinrättningars huvudkontor som anses som centrala penninginrättningar. Omorganiseringen av sparbankerna påverkar emellertid även behandlingen av krediter enligt landsbygdsnäringslagen. Det är möjligt att den centraliserade behandlingen av de lån som sparbankerna förmedlar efter förändringarna kommer att ske vid någon annan enhet än Sparbankernas Central-Aktie-Bank.

Därför är det ändamålsänligt att fastställa

den detaljerade förteckningen över vilka kreditinrättningar och kreditinrättningsenheter som skall anses som centrala penninginrättningar i en författning av lägre rang än lag. Därför föreslås att de centrala penninginrättningarna bestäms genom jord- och skogsbruksministeriets beslut. Då kan nödvändiga ändringar göras så smidigt och snabbt som möjligt.

Som central penninginrättning kan fortfarande godkännas depositionsbanker enligt lagen om depositionsbankernas verksamhet (1268/90) vilka står under offentlig tillsyn. Också de kreditinstitut som erhållit koncession enligt lagen om finansieringsverksamhet (1544/91) kan vara centrala penninginrättningar. Samtidigt kan den nuvarande praxisen fortfarande fortsätta enligt vilken affärsbankernas huvudkontor är centrala penninginrättningar. Med beaktande av omfattningen av den penningtrafik som ansluter sig till skötseln av landsbygdsnäringslånen och ansvaret för hela arrangementet av finansieringen vore det oändamåls-

enligt att anförtro skötseln av lånen till ett sådant samfund som inte till någon del står under offentlig tillsyn. Utöver de ovan nämnda kan som central penninginrättning fungera endast ett sådant bolag inom en depositionsbanks- eller kreditinstitutskoncern som bankinspektionen med stöd av 5 § 5 mom. lagen om bankinspektionen (1273/90) har rätt att övervaka.

5 §. *Företagsform.* Det föreslås att till 1 mom. fogas en ny 3 a punkt, enligt vilken stöd också kan beviljas sammanslutningar som idkar lantbruks- eller vatten- och avloppssamarbete eller sammanslutningar vilkas verksamhet direkt främjar småföretagarverksamhet enligt denna lag. Samfund som idkar lantbrukssamarbete är till exempel lantmannaföreningar. Lån kan ges för spannmålstorkar som dessa byggt. Med lantbrukssamarbete avses här även bl.a. samfällda projekt för vattenförsörjning, avloppsvattenhantering, vägar som betjänar jordbruket och torrläggningar, där samarbetsformerna kan vara bl.a. vattenförsörjningssammanslutningar, väglag och dikningsbolag. Sammanslutningar som direkt främjar företagarverksamhet enligt landsbygdsnäringslagen är igen ställen för direkt försäljning av produkter, inköpsringar som skaffar produktionsinsatser och motsvarande sammanslutningar.

I paragrafens 2 mom. föreslås ett tillägg enligt vilket företag som avses i 3 a punkten inte behöver uppfylla de krav som enligt 1 mom. ställs på delägare i företag.

7 §. *Ekonomiska förutsättningar.* Enligt denna paragraf får stöd beviljas ett företag som skall anses ha förutsättningar att bedriva fortgående lönsam verksamhet. Undantag utgörs av bostadsfinansiering eller en investering som är nödvändig med tanke på arbetarskyddet eller miljövården. Dessa föreslås ytterligare bli utökade med arbete gällande vattenförsörjning eller avfallsvattenhantering som genomförs av en sammanslutning som avses i 5 § 3 a punkten samt projekt som gäller bevarande av den traditionella miljön enligt 3 §. Av de lägenheter som deltar i projekt som gäller vägar som betjänar jordbruket, täckdikning, eller grundlig förbättring och som genomförs som samfällt projekt för flera lägenheter skall största delen uppfylla lönsamhetskriterierna. Att bostadsfastigheter får ingå i finansieringen som en minoritet är motiverat av rättviseskäl och framför allt därför att ändamålsenliga samfällda projekt skall bli genomförda.

8 §. *Personliga förutsättningar.* Enligt 1 mom. kan endast den som helt eller delvis får sin utkomst av en i landsbygdsnäringslagen nämnd näringsverksamhet bli delaktig av åtgärder enligt lagen. Detta gäller dock inte bidrag enligt 24 § eller lån enligt 25 §. Hänvisningen till 24 § föreslås bli slopad, eftersom paragrafen föreslås bli upphävd. På motsvarande sätt föresås 2 momentets hänvisning till 24 § bli slopad.

15 §. *Investeringsbidrag för gårdsbruksenheter.* I 2 mom. stadgas om möjlighet att bevilja även bidrag som avses i 19—21 §§ för specialjordbruk. Till momentet föreslås bli fogad en möjlighet att för ändamålet i fråga bevilja även lån för driftskapital enligt 22 §. Skillnaden mellan specialjordbruk och företagarverksamhet som baserar sig på naturens fortgående produktionsförmåga och som räknas som småföretagarverksamhet är betydligt mindre än mellan egentligt jordbruk och specialjordbruk. Därför är det motiverat att projekt med syftet att göra odlingen mångsidigare kan stödjas även med lån för driftskapital oberoende av om produktionen anses vara specialjordbruk eller företagarverksamhet som baserar sig på naturens fortgående produktionsförmåga.

19 §. *Investeringsbidrag för småföretagarverksamhet.* I 1 mom. stadgas om de ändamål för vilka investeringsbidrag beviljas och om maximibeloppet av bidragen. Avsikten är att stödet fortfarande skall omfatta investeringar i anläggningstillgångar, effektivering av miljöskyddet samt anskaffningar i syfte att göra djurbeståndet mångsidigare. Däremot föreslås att bidrag inte längre skall beviljas för förvärv av omsättningstillgångar som är nödvändiga för inledande av verksamheten. Det är möjligt att finansiera dessa förvärv med landsbygdsnäringslån. Då lån kan beviljas för driftskapital av bestående natur, varmed även förvärv av omsättningstillgångar igen kan finansieras, blir inte gränsdragningen mellan omsättningstillgångar och andra förvärv som är nödvändiga för företagarverksamheten onödigt stram.

21 §. *Utvecklingsbidrag för småföretagarverksamhet.* I paragrafen stadgas om för vilka ändamål utvecklingsbidrag kan beviljas och maximibeloppet av bidraget. Det föreslås att ändamålen utökas med utredningar om företags verksamhetsförutsättningar och att förteckningen över andra ändamål görs klarare.

22 §. *Lån för småföretagarverksamhet.* Para-

grafens 1 mom. gäller låneobjekt och maximibeloppet av lån, vilket föreslås bli höjt från 50 % till 80 %. Härvid vore det samma som låneprocenten för gårdsbruksenheternas investeringar. Tidpunkten för beviljande av lån för driftskapital föreslås bli utvidgad så att ett fungerande företag kan få driftskapitallån inte bara i företagets utvidgningskedje utan också då de ekonomiska konjunkturen har förändras så att företagets brist på driftskapital äventyrar en fortsatt företagsverksamhet.

24 §. *Bostadshusbidrag*. Paragrafen föreslås bli upphävd. Kraven för beviljande av bostadshusbidrag är nu så stränga att inga bidrag har beviljats, med några enstaka undantag. Eftersom bidraget är avsett för äldre personer, som inte längre tar aktivt del i jordbruket, passar bidraget bättre bland stödet för den övriga bostadsproduktionen.

26 §. *Statliga lån*. För närvarande stadgas att funktionerna i anslutning till skötseln av de statliga lånen beträffande andelsbankerna ankommer på Andelsbankernas Centralbank Ab och beträffande sparbankerna på Sparbankernas Central-Aktie-Bank, som båda enligt den gällande lagen är centrala penninginrättningar. Om definitionen på centralbank ändras i 4 § 1 mom. 8 punkten, måste lagrummet i fråga ändras på motsvarande sätt.

Det är möjligt att alla sparbanker efter omorganiseringen av bankgrupperingen inte längre bildar en sådan enhetlig organisation som har en gemensam central penninginrättning. Därför föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 4 mom., där jord- och skogsbruksministeriet ges befogenhet att bestämma vilka sparbanker, eller i en motsvarande situation vilka andelsbanker, som i fråga om betalningstrafiken och undertecknandet av skuldebrev gällande statliga lån kan vara andra avtalspart gentemot staten utan någon central penninginrättnings förmedling.

31 §. *Lånebeslutet*. I 1—3 mom. stadgas om förfarandet vid beviljandet av lån. Enligt 2 mom. skall låneansökan i de fall som jordbruksstyrelsen bestämmer granskas så som jordbruksstyrelsen bestämmer. Granskningen utförs vid den centrala penninginrättningen. Om en del av kreditinrättningarna emellertid lämnar utanför den centrala penninginrättningsorganisationen, kan granskningen i dessa fall inte utföras vid den centrala penninginrättningen. Därför föreslås att stadgandet om var granskningen skall utföras slopas i paragrafen.

Enligt 1 och 2 mom. meddelar jordbruksstyrelsen närmare föreskrifter om begäran om utlåning från landsbygdsdistriktet eller kommunens lantbruksmyndighet samt vid behov från vatten- och miljödistriktet, om granskningen av låneansökan samt om hur beviljandet av ett lån skall godkännas på basis av ett utlåtande av landsbygdsdistriktet eller den kommunala lantbruksmyndigheten i de fall då nämnda granskning inte utförs. Jordbruksstyrelsens befogenhet att meddela föreskrifter om den sistnämnda omständigheten ingår dock i befogenheten i de två förstnämnda fallen, varför den sistnämnda föreslås bli slopad.

I 4 mom. stadgas om överföring av ett lån från en kreditinrättning till en annan. Enligt det skall jordbruksstyrelsen godkänna överföringen. Det är emellertid inte ändamålsenligt att jordbruksstyrelsen skall behandla enskilda låntagares ansökningar om överföring. Därför föreslås att jordbruksstyrelsen skall kunna bestämma om behandlingen av dem. Jordbruksstyrelsen skall dock fortfarande godkänna en överföring som sker utan låntagarens samtycke.

33 §. *Beviljande av statsborgen*. Det föreslås att till paragrafen fogas en möjlighet för jordbruksstyrelsen att bevilja även andra slag av borgen än proprieborgen. Härvid utvidgas användningsmöjligheten för borgen eftersom det i vissa fall kan vara ändamålsenligt att borgen för ett projekt enbart med laglig borgen, då statens ansvar skulle realiseras först i andra hand. Detta gäller både gårdsbruksenheter och småföretag.

49 §. *Återkrav av understöd*. Enligt 1 mom. 4 och 5 punkten räknas tiden om fem år vid återkrav av understöd från det understödet beviljades. Enbart genomförandet av ett investeringsprojekt kan dock räcka rentav flera år. Man borde dock fortsätta med verksamheten minst fem år från det att investeringen är i den användning som den avsetts för. Därför föreslås att begynnelsetidpunkten för tidsfristen ändras till det ögonblick då den sista posten av stödet betalas.

50 §. *Uppsägning av prisfordringar och lån*. I 1 mom. stadgas om de förutsättningar under vilka ett statligt lån och statens försäljningsprisfordran kan sägas upp samt utbetalningen av räntestöd upphöra. Till momentet föreslås ett tillägg enligt vilket räntestöd även kan återkrävas. Dessutom skall gäldenären kunna ges förhandsbesked om en planerad åtgärds

inverkan på gäldenärens statliga lån och räntestödslån eller försäljningsprisfordringar.

52 §. *Användningen av utvecklingsfondens medel.* I paragrafen uppräknas de ändamål för vilka medel kan beviljas ur utvecklingsfonden. Paragrafens 4 punkt föreslås bli upphävd eftersom bostadshusbidrag inte längre kan beviljas.

Till paragrafen föreslås bli fogat ett nytt 2 mom., där det beviljas möjlighet att använda fondens medel även för utredningar av projekt-natur vilka gäller mångsidigare landsbygdsföretag. Dylika projekt kan genomföras av landsbygdsdistriktet eller så kan medel ges kommunen för utförande av en utredning eller för utbildningsverksamhet. Det väsentliga i sådana utredningar som gäller småföretagarverksamhetens verksamhetsförutsättningar eller i sådan utbildning vore omfattningen och betydelsen för landsbygden.

59 §. *Vissa åtgärder och rättsförhållanden enligt tidigare lagstiftning.* I 1 mom. stadgas särskilt om tillvägagångssätten för betalningslättnader enligt tidigare lagstiftning. Det föreslås att den sista meningen i momentet stryks, varvid om saken kan bestämmas genom förordning.

Det föreslås att bemyndigandet i paragrafens 3 mom. att utfärda förordning om tillvägagångssätten skall gälla även den lagstiftning som nämns i 2 mom.

Även med stöd av den tidigare lagstiftningen skötte de centrala penninginrättningarna delvis lånen. Dessa centrala penninginrättningarna var för sparbankernas och andelsbankernas del Sparbankernas Central-Aktie-Bank och Andelsbankernas Centralbank Ab. Då sparbanksorganisationen förnyas påverkar det också skötseln av lånebeståndet enligt tidigare lagstiftning. Därför måste de centrala penninginrättningarna omdefinieras även beträffande skötseln av gamla lån. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 4 mom., där det till denna del hänvisas till definitionen på central penninginrättning enligt den nya 4 § 1 mom. 8 punkten.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

De föreslagna ändringarna förutsätter att det ges en landsbygdsnäringsförordning och att jord- och skogsbruksministeriet utfärdar ett beslut samt att jordbruksstyrelsen meddelar föreskrifter.

Genom förordningen skall stadgas om föremålen för investeringsbidrag för småföretagarverksamhet enligt 19 § 1 mom., om föremålen för utvecklingsbidrag för småföretagarverksamhet enligt 21 §, om återkrav av understöd enligt 49 § 1 mom. 4 och 5 punkten, om uppsägning av prisfordringar och lån enligt 50 § och om tillvägagångssätten gällande den lagstiftning som avses i 59 § 1 och 2 mom.

I jord- och skogsbruksministeriets beslut föreslås fastställt om vilka kreditinrättningar och samfund som kan fungera som centrala penninginrättningar enligt 4 § 1 mom. 8 punkten liksom om vilka sparbanker och andelsbanker som kan sköta statliga lån enligt 26 § utan någon central penninginrättnings förmedling.

Jordbruksstyrelsen ges befogenhet att meddela sådana detaljerade föreskrifter som det inte är ändamålsenligt att inta i lagen, förordningen eller jord- och skogsbruksministeriets beslut. Dyliga omständigheter är rätt att bestämma om beviljandet av lån för förvärv av en fastighet i småföretagarverksamheten enligt 22 § 1 mom., om förfarandet för utlåning och granskning av låneansökningar enligt 31 § och om överföring av lån från en kreditinrättning till en annan.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt sedan den har antagits och blivit stadfast.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag om ändring av landsbygdsnäringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i landsbygdsnäringslagen av den 28 december 1990 (1295/90) 24 § och 52 § 4 punkten,
ändras 3 §, 4 § 1 mom. 8 punkten, 5 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom., 7 §, 8 § 1 och 2 mom.,
15 § 2 mom., 19 § 1 mom., 21 §, 22 § 1 mom., 26 § 3 mom., 31 §, 33 § 1 mom., i 49 § 1 mom.
det inledande stycket och 4 och 5 punkten, 50 § 1 mom. och 59 § samt
fogas till 5 § 1 mom. en ny 3 a punkt, till 26 § ett nytt 4 mom. och till 52 § ett nytt 2 mom.
som följer:

3 §

Lagens tillämpningsområde

Stöd enligt denna lag kan beviljas för gårdsbruk och för nedan angiven småföretagarverksamhet på landsbygden och verksamhet som direkt främjar dem. För att det befintliga bostadsbeståndet på landsbygden skall kunna utnyttjas får stöd även beviljas för förvärv av bostadsfastigheter och för vatten och avlopp för dem samt, för att landsbygdens särprägel skall kunna bibehållas, för bevarande av den traditionella miljön.

4 §

Definitioner

8) central penninginrättning en sådan depositionsbank såsom fastställs närmare genom jord- och skogsbruksministeriets beslut eller ett kreditinstitut enligt lagen om finansieringsverksamhet (1544/91) eller en del av en sådan bank eller ett sådant institut eller ett bolag som hör till en koncern av dessa.

5 §

Företagsform

Stöd enligt denna lag kan beviljas

3) ett öppet bolag, kommanditbolag, andelslag eller aktiebolag som består av fysiska personer och vars huvudsakliga syfte är att bedriva näringsverksamhet enligt denna lag,

3 a) en sammanslutning som idkar lantbruks-samarbete eller vatten- och avloppssamarbete eller en sammanslutning som genom sin verksamhet direkt främjar företagareverksamhet enligt denna lag, samt

För att ett öppet bolag, kommanditbolag eller andelslag skall kunna beviljas stöd förutsätts att bolagsmännen i det öppna bolaget, de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget eller medlemmarna i andelslaget genom att själva delta i arbetet bedriver den näringsverksamhet som skall understödjas. I fråga om ett aktiebolag förutsätts det att över hälften av aktiebolagets röstetal innehas av personer som genom att själva delta i arbetet bedriver den näringsverksamhet som skall understödjas och att dessa personer enligt bolagsordningen har rätt att inom en viss tid inlösa en aktie efter att denna genom annat fång än arv, testamente eller avvittring har överförs på någon som inte är delägare i bolaget. Vad som stadgas ovan i detta moment gäller dock inte ett bolag eller andelslag som är en sådan sammanslutning som avses i 1 mom. 3 a punkten.

7 §

Ekonomiska förutsättningar

Stöd får beviljas ett företag som skall anses ha förutsättningar att bedriva fortgående lönsam verksamhet och som med beaktande av principerna i 1 § kan anses vara sådant att det är ändamålsenligt att stöda det. Förutsättningen för att ett vägprojekt, täckdikningsprojekt eller något annat projekt för grundlig förbättring av åker som är gemensamt för flera gårdsbruksenheter skall stödjas är att största delen av de företag som deltar i projektet uppfyller ovan nämnda krav. Någon uppskattning av företagets lönsamhet förutsätts dock inte, om det är fråga om bostadsfinansiering eller en investering som är nödvändig med tanke på arbetarskyddet eller miljövården eller bevarande av traditionell landsbygdsmiljö. Om ett vatten- och avloppsprojekt genomförs av en sammanslutning som nämns i 5 § 1 mom. 3 a

punkten, förutsätts inte heller någon uppskattning av företagets lönsamhet.

8 §

Personliga förutsättningar

Endast den som helt eller delvis får sin utkomst av en i denna lag nämnd näringsverksamhet kan bli delaktig av åtgärder enligt lagen, om det inte är fråga om lån enligt 25 §. Erhållande av stöd förutsätter även att mottagaren, med beaktande av ekonomisk ställning, omständigheter och personliga egenskaper, är sådan att det kan anses ändamålsenligt att stöda honom och att han är insatt i bedrivandet av den näringsverksamhet som skall stödas. Då stöd beviljas skall beaktas om företagaren har tillräcklig yrkesskicklighet som bygger på utbildning och erfarenhet.

Annat stöd än bostadslån enligt 23 § får inte beviljas den som fyllt 65 år. Bostadslån för uppförande av en ny byggnad får inte heller beviljas den som fyllt 65 år. När det gäller personer som avses i 5 § 3 mom. beaktas den yngres ålder. En minderårig kan bli delaktig av åtgärderna enligt denna lag endast om han ingått äktenskap eller om han är samägare till företaget tillsammans med sina föräldrar eller den ena av dem eller om det finns andra särskilda skäl.

15 §

Investeringsbidrag för gårdsbruksenheter

För specialjordbruk kan även beviljas bidrag som avses i 19—21 §§ och lån som avses i 22 §.

19 §

Investeringsbidrag för småföretagarverksamhet

Av anslag som anvisats i statsbudgeten och så som närmare stadgas genom förordning kan investeringsbidrag beviljas till högst 55 procent av de godtagbara kostnaderna för förvärv av anläggningstillgångar som småföretagarverksamhet på landsbygden kräver och för utförande av ändrings- och förbättringsarbeten på sådan egendom, för effektivisering av miljöskyddet samt för anskaffningar i syfte att göra djurbeståndet mångsidigare.

21 §

Utvecklingsbidrag för småföretagarverksamhet

Bidrag för utvecklande av småföretagarverksamhet på landsbygden kan, så som närmare stadgas genom förordning, beviljas av anslag som anvisas i statsbudgeten till högst 75 procent av de godtagbara kostnader som föranleds av projekt som syftar till att utveckla produkter, produktionsmetoder, marknadsföring och ledning av företag, av den utbildning som behövs inom företagen, av finansiering av miljöskydd eller av utredande av verksamhetsförutsättningarna för nya småföretag.

22 §

Lån för småföretagarverksamhet

För förvärv av anläggningstillgångar som småföretagarverksamhet på landsbygden kräver kan beviljas lån till högst 80 procent av de godtagbara kostnaderna. Lån kan även beviljas för driftskapital av bestående natur, för ett verksamt företag också för utjämning av konjunkturväxlingar. Av särskilda skäl kan lån också beviljas för förvärv av en fastighet så som jordbruksstyrelsen närmare bestämmer.

26 §

Statliga lån

De statliga lånen till andelsbanker och sparbanker samt amorteringar och räntor på dem till staten förmedlas av kreditinrättningsgruppens centrala penninginrättning enligt 4 § 1 mom. 8 punkten. Likaså undertecknas skuldebrev mellan staten och en andelsbank samt en sparbank med stöd av behörig fullmakt för andelsbankernas och sparbankernas räkning av den centrala penninginrättning som avses ovan.

Genom jord- och skogsbruksministeriets beslut kan fastställas i vilka fall de statliga lånen kan betalas direkt till en andelsbank eller en sparbank och en andelsbank eller en sparbank på motsvarande sätt kan betala amorteringar och räntor direkt till staten samt när skuldebrev mellan staten och en andelsbank samt en sparbank kan undertecknas direkt mellan staten och kreditinrättningen.

31 §

Lånebeslutet

Innan en kreditinrättning beslutar om beviljande av lån skall utlåtande om låneansökan begäras från landsbygdsdistriktet eller kommunens lantbruksmyndighet eller båda två samt vid behov från vatten- och miljödistriktet så som jordbruksstyrelsen närmare bestämmer. Utlåtandena kan vara bindande för kreditinrättningen.

I de fall som jordbruksstyrelsen bestämmer skall låneansökan granskas så som jordbruksstyrelsen bestämmer innan ärendet avgörs. Jordbruksstyrelsen kan bestämma att ett ärende som gäller förutsättningarna för beviljande av lån skall överföras till jordbruksstyrelsen för avgörande.

Kreditinrättningen skall till landsbygdsdistriktet och den kommunala lantbruksmyndigheten sända meddelande om att lån har beviljats.

Ett lån kan överföras från en kreditinrättning till en annan, om överföringen och i fråga om statliga lån dessutom de nödvändiga skuldebrevsarrangemangen mellan staten och kreditinrättningarna genomförs på det sätt som jordbruksstyrelsen bestämmer. Utan låntagarens samtycke kan ett lån överföras endast om jordbruksstyrelsen särskilt anser att det finns synnerligen vägande skäl till detta på grund av omläggning av kreditinrättningens verksamhet.

33 §

Beviljande av statsborgen

Jordbruksstyrelsen får på statens vägnar ställa proprieborgen eller annan borgen som säkerhet för kapital och ränta på inhemska lån med normal ränta och räntestödslån, som i denna lag angivna företag har upptagit för investeringar i anläggningstillgångar och för driftskapital, samt för andra betalningar enligt kreditvillkoren.

49 §

Återkrav av understöd

På grunder som närmare fastställs genom förordning återkrävs understöd som har beviljats enligt denna lag helt eller delvis till staten, om

4) understödstagaren utan tvingande skäl har upphört med eller minskat den verksamhet som stödet gäller inom fem år från utbetalningen av den sista understödsposten, eller om inte hela understödet har betalats ut, från utbetalningen av den senast lyfta posten,

5) understödstagaren har sålt egendom som stödet gäller inom fem år från utbetalningen av den sista understödsposten, eller om inte hela understödet har betalats ut, från utbetalningen av den senast lyfta posten, eller om

50 §

Uppsägning av prisfordringar och lån

På grunder som närmare fastställs genom förordning kan det bestämmas att ett statligt lån enligt denna lag, statens försäljningsprisfordran och ett räntestöd helt eller delvis skall återbetalas i en eller flera poster och att utbetalningen av räntestöd skall upphöra, om gäldenären i samband med ansökan om lån eller vid köp av mark av staten har lämnat vilseledande uppgifter i någon väsentlig punkt eller annars förfarit svikligt, splittrat sin gårdsbruksenhet eller överlätit den helt eller delvis eller om lägenheten har blivit såld i utsökningsväg. På grunder som närmare fastställs genom förordning kan det bestämmas att en prisfordran eller ett statligt lån genast skall återbetalas även i det fall att gäldenären inte har iakttagit de övriga villkor som har uppställts i köpe- eller skuldebrevet. Landsbygdsdistriktet kan ge förhandsbesked om huruvida en åtgärd leder till att ett statligt lån eller en försäljningsprisfordran uppsägs eller räntestöd indras.

52 §

Användningen av utvecklingsfondens medel

Gårdsbrukets utvecklingsfondens medel får även användas för utredande och utvecklande av verksamhetsförutsättningarna för företagareverksamhet som främjar en mångsidigare näringsverksamhet på landsbygden samt för utbildning av småföretagare och sådana som ämnar bli småföretagare. För detta ändamål kan medel även anvisas landsbygdsdistrikten, som kan vidarefördela dem till kommunerna.

59 §

Vissa åtgärder och rättsförhållanden enligt tidigare lagstiftning

Om verkställigheten av jorddispositions- och jordanskaffningslagstiftningen, annan tidigare kolonisationslagstiftning, lagstiftningen om boställen och återuppbyggnad samt lagen om lantbrukets grundkredit (156/65) gäller fortfarande 92 och 95—97 §§ lagen om gårdsbruksenheter.

Lån som har beviljats med stöd av lagen om gårdsbruksenheter, jorddispositionslagen (353/58), lagen om jorddispositions lån (354/58) och annan tidigare kolonisationslagstiftning, naturnäringslagen (610/84), skottlagen (611/84), lagen om anskaffande av boplatser åt vissa skoltar (273/55), jordregleringslagen berörande skoltar (593/69), lagen om renskötselägenheter (590/69), renhushållningslagen (161/90), lagen om stabiliseringsring av vissa lantbrukskrediter (79/79), lagarna om konsolidering av gårdsbrukskrediter (398/81 och 511/85) och lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden kan överföras från en kreditinrättning till en annan enligt vad som stadgas i 31 § 4 mom.

Helsingfors den 30 april 1992

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Genom förordning kan utfärdas sådana stadganden om förfaringsätt som avviker från annan i 1 och 2 mom. nämnd lagstiftning.

De uppgifter som i de lagar eller den lagstiftning som avses ovan i 1 och 2 mom. eller i förordningar, beslut eller föreskrifter som getts med stöd av dem har anförtrots Sparbankernas Central-Aktie-Bank och Andelsbankernas Centralbank Ab sköts av den centrala penninginrättning som avses i 4 § 1 mom. 8 punkten.

Denna lag träder i kraft den 199

Ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft slutbehandlas med iakttagande av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft. Stadgandena enligt denna lag får dock tillämpas, om det leder till ett förmånligare slutresultat för sökanden. Vid verkställigheten iakttas de stadganden som var i kraft då ärendet anhängiggjordes.

På återkrav av de understöd som beviljats innan denna lag trädde i kraft tillämpas de stadganden som gällde vid ikraftträdandet.

Jord- och skogsbruksminister *Martti Pura*

Lag om ändring av landsbygdsnäringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i landsbygdsnäringslagen av den 28 december 1990 (1295/90) 24 § och 52 § 4 punkten, *ändras* 3 §, 4 § 1 mom. 8 punkten, 5 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom., 7 §, 8 § 1 och 2 mom., 15 § 2 mom., 19 § 1 mom., 21 §, 22 § 1 mom., 26 § 3 mom., 31 §, 33 § 1 mom., i 49 § 1 mom. det inledande stycket och 4 och 5 punkten, 50 § 1 mom. och 59 § samt

fogas till 5 § 1 mom. en ny 3 a punkt, till 26 § ett nytt 4 mom. och till 52 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

3 §

Lagens tillämpningsområde

Stöd enligt denna lag kan beviljas för gårdsbruk och för nedan angiven småföretagarverksamhet på landsbygden. För att det befintliga bostadsbeståndet på landsbygden skall kunna utnyttjas får stöd även beviljas för förvärv av bostadsfastigheter.

Föreslagen lydelse

3 §

Lagens tillämpningsområde

Stöd enligt denna lag kan beviljas för gårdsbruk och för nedan angiven småföretagarverksamhet på landsbygden *och verksamhet som direkt främjar dem*. För att det befintliga bostadsbeståndet på landsbygden skall kunna utnyttjas får stöd även beviljas för förvärv av bostadsfastigheter *och för vatten och avlopp för dem samt, för att landsbygdens särprägel skall kunna bibehållas, för bevarande av den traditionella miljön*.

4 §

Definitioner

8) *central penninginrättning* Andelsbankernas Centralbank Ab, Sparbankernas Central-Aktie-Bank, andra affärsbankers huvudkontor och Finlands Hypoteksförening.

8) *central penninginrättning* en sådan *depositionsbank såsom fastställs närmare genom jord- och skogsbruksministeriets beslut eller ett kreditinstitut enligt lagen om finansieringsverksamhet (1544/91) eller en del av en sådan bank eller ett sådant institut eller ett bolag som hör till en koncern av dessa*.

5 §

Företagsform

Stöd enligt denna lag kan beviljas

3) ett öppet bolag, kommanditbolag, andelslag eller aktiebolag som består av fysiska personer och vars huvudsakliga syfte är att bedriva näringsverksamhet enligt denna lag, *samt*

3) ett öppet bolag, kommanditbolag, andelslag eller aktiebolag som består av fysiska personer och vars huvudsakliga syfte är att bedriva näringsverksamhet enligt denna lag,

Gällande lydelse

För att ett öppet bolag, kommanditbolag eller andelslag skall kunna beviljas stöd förutsätts att bolagsmännen i det öppna bolaget, de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget eller medlemmarna i andelslaget genom att själva delta i arbetet bedriver den näringsverksamhet som skall understödvas. I fråga om ett aktiebolag förutsätts det att över hälften av aktiebolagets röstetal innehas av personer som genom att själva delta i arbetet bedriver den näringsverksamhet som skall understödvas och att dessa personer enligt bolagsordningen har rätt att inom en viss tid inlösa en aktie efter att denna genom annat fång än arv, testamente eller avvittring har överförts på någon som inte är delägare i bolaget.

7 §

Ekonomiska förutsättningar

Stöd får beviljas ett företag som skall anses ha förutsättningar att bedriva fortgående lönsam verksamhet och som med beaktande av principerna i 1 § kan anses vara sådant att det är ändamålsenligt att stöda det. Någon uppskattning av företagets lönsamhet förutsätts dock inte, om det är fråga om bostadsfinansiering eller en investering som är nödvändig med tanke på arbetarskyddet eller miljövården.

Föreslagen lydelse

3 a) en sammanslutning som idkar lantbruks-samarbete eller vatten- och avloppssamarbete eller en sammanslutning som genom sin verksamhet direkt främjar företagarverksamhet enligt denna lag, samt

För att ett öppet bolag, kommanditbolag eller andelslag skall kunna beviljas stöd förutsätts att bolagsmännen i det öppna bolaget, de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget eller medlemmarna i andelslaget genom att själva delta i arbetet bedriver den näringsverksamhet som skall understödvas. I fråga om ett aktiebolag förutsätts det att över hälften av aktiebolagets röstetal innehas av personer som genom att själva delta i arbetet bedriver den näringsverksamhet som skall understödvas och att dessa personer enligt bolagsordningen har rätt att inom en viss tid inlösa en aktie efter att denna genom annat fång än arv, testamente eller avvittring har överförts på någon som inte är delägare i bolaget. *Vad som stadgas ovan i detta moment gäller dock inte ett bolag eller andelslag som är en sådan sammanslutning som avses i 1 mom. 3 a punkten.*

7 §

Ekonomiska förutsättningar

Stöd får beviljas ett företag som skall anses ha förutsättningar att bedriva fortgående lönsam verksamhet och som med beaktande av principerna i 1 § kan anses vara sådant att det är ändamålsenligt att stöda det. *Förutsättningen för att ett vägprojekt, täckdikningsprojekt eller något annat projekt för grundlig förbättring av åker som är gemensamt för flera gårdsbruksheter skall stödvas är att största delen av de företag som deltar i projektet uppfyller ovan nämnda krav.* Någon uppskattning av företagets lönsamhet förutsätts dock inte, om det är fråga om bostadsfinansiering eller en investering som är nödvändig med tanke på arbetarskyddet eller miljövården eller bevarande av traditionell landsbygdsmiljö. *Om ett vatten- och avloppsprojekt genomförs av en sammanslutning som nämns i 5 § 1 mom. 3 a punkten, förutsätts inte heller någon uppskattning av företagets lönsamhet.*

Gällande lydelse

8 §

Personliga förutsättningar

Endast den som helt eller delvis får sin utkomst av en i denna lag nämnd näringsverksamhet kan bli delaktig av åtgärder enligt lagen, om det inte är fråga om *bidrag enligt 24 §* eller lån enligt 25 §. Erhållande av stöd förutsätter även att mottagaren, med beaktande av ekonomisk ställning, omständigheter och personliga egenskaper, är sådan att det kan anses ändamålsenligt att stöda honom och att han är insatt i bedrivandet av den näringsverksamhet som skall stödas. Då stöd beviljas skall beaktas om företagaren har tillräcklig yrkesskicklighet som bygger på utbildning och erfarenhet.

Annat stöd än bostadslån enligt 23 § och *bidrag enligt 24 §* får inte beviljas den som fyllt 65 år. Bostadslån för uppförande av en ny byggnad får inte heller beviljas den som fyllt 65 år. När det gäller personer som avses i 5 § 3 mom. beaktas den yngres ålder. En minderårig kan bli delaktig av åtgärderna enligt denna lag endast om han ingått äktenskap eller om han är samägare till företaget tillsammans med sina föräldrar eller den ena av dem eller om det finns andra särskilda skäl.

Föreslagen lydelse

8 §

Personliga förutsättningar

Endast den som helt eller delvis får sin utkomst av en i denna lag nämnd näringsverksamhet kan bli delaktig av åtgärder enligt lagen, om det inte är fråga om lån enligt 25 §. Erhållande av stöd förutsätter även att mottagaren, med beaktande av ekonomisk ställning, omständigheter och personliga egenskaper, är sådan att det kan anses ändamålsenligt att stöda honom och att han är insatt i bedrivandet av den näringsverksamhet som skall stödas. Då stöd beviljas skall beaktas om företagaren har tillräcklig yrkesskicklighet som bygger på utbildning och erfarenhet.

Annat stöd än bostadslån enligt 23 § får inte beviljas den som fyllt 65 år. Bostadslån för uppförande av en ny byggnad får inte heller beviljas den som fyllt 65 år. När det gäller personer som avses i 5 § 3 mom. beaktas den yngres ålder. En minderårig kan bli delaktig av åtgärderna enligt denna lag endast om han ingått äktenskap eller om han är samägare till företaget tillsammans med sina föräldrar eller den ena av dem eller om det finns andra särskilda skäl.

15 §

Investeringsbidrag för gårdsbruksenheter

För specialjordbruk kan även beviljas bidrag som avses i 19—21 §§.

19 §

Investeringsbidrag för småföretagarverksamhet

Av anslag som anvisas i statsbudgeten och så som närmare stadgas genom förordning kan investeringsbidrag beviljas till högst 55 procent av de godtagbara kostnaderna för förvärv av anläggningstillgångar som småföretagarverksamhet på landsbygden kräver och för utförande av ändrings- och förbättringsarbeten på sådan egendom, för förvärv av *omsättningstillgångar som är nödvändiga för inledande av verksamheten*, för effektivisering av miljöskyddet samt för anskaffningar i syfte att göra djurbeståndet mångsidigare.

För specialjordbruk kan även beviljas bidrag som avses i 19—21 §§ och lån som avses i 22 §.

19 §

Investeringsbidrag för småföretagarverksamhet

Av anslag som *anvisats* i statsbudgeten och så som närmare stadgas genom förordning kan investeringsbidrag beviljas till högst 55 procent av de godtagbara kostnaderna för förvärv av anläggningstillgångar som småföretagarverksamhet på landsbygden kräver och för utförande av ändrings- och förbättringsarbeten på sådan egendom, för effektivisering av miljöskyddet samt för anskaffningar i syfte att göra djurbeståndet mångsidigare.

Gällande lydelse

21 §

Utvecklingsbidrag för småföretagarverksamhet

Bidrag för utvecklande av småföretagarverksamhet på landsbygden kan, så som närmare stadgas genom förordning, beviljas av anslag som anvisas i statsbudgeten till högst 75 procent av de godtagbara kostnaderna för finansiering av projekt som syftar till att utveckla produkter, produktionsmetoder, marknadsföring, den utbildning som behövs inom företagen och företagsledningen samt för finansiering av miljöskydd.

22 §

Lån för småföretagarverksamhet

För förvärv av anläggnings- och omsättningsstillgångar som småföretagarverksamhet på landsbygden kräver kan beviljas lån till högst 80 procent av de godtagbara kostnaderna. Lån kan även beviljas för driftskapital av bestående natur. Av särskilda skäl kan lån också beviljas för förvärv av en fastighet så som jordbruksstyrelsen närmare bestämmer.

24 §

Bostadshusbidrag

Utöver bostadslån kan bidrag för grundlig reparation och utbyggnad av ett bostadshus samt för förbättring av boendemiljön beviljas en person i svag ekonomisk ställning som har fyllt 65 år, om den bostad som bidraget gäller används av låntagaren för varaktigt boende.

Bidraget får vara högst 50 procent av de godtagbara kostnaderna. Bidragets och lånets sammanlagda belopp får uppgå till högst 85 procent av de godtagbara kostnaderna.

Bidragstagaren behöver inte själv odla lägenheten.

26 §

Statliga lån

Andelsbankernas Centralbank Ab förmedlar de statliga lånen till andelsbankerna samt amorteringar och räntor på dem till staten.

Föreslagen lydelse

21 §

Utvecklingsbidrag för småföretagarverksamhet

Bidrag för utvecklande av småföretagarverksamhet på landsbygden kan, så som närmare stadgas genom förordning, beviljas av anslag som anvisas i statsbudgeten till högst 75 procent av de godtagbara kostnader som föranleds av projekt som syftar till att utveckla produkter, produktionsmetoder, marknadsföring och ledning av företag, av den utbildning som behövs inom företagen, av finansiering av miljöskydd eller av utredande av verksamhetsförutskötningarna för nya småföretag.

22 §

Lån för småföretagarverksamhet

För förvärv av anläggningstillgångar som småföretagarverksamhet på landsbygden kräver kan beviljas lån till högst 80 procent av de godtagbara kostnaderna. Lån kan även beviljas för driftskapital av bestående natur, för ett verksamt företag också för utjämning av konjunkturväxlingar. Av särskilda skäl kan lån också beviljas för förvärv av en fastighet så som jordbruksstyrelsen närmare bestämmer.

(upphävs)

De statliga lånen till andelsbanker och sparbanker samt amorteringar och räntor på dem till staten förmedlas av kreditinrättningsgruppens

Gällande lydelse

Sparbankernas Central-Aktie-Bank förmedlar lånen till sparbankerna samt amorteringarna och räntorna till staten. Skuldebrev mellan staten och den lokala kreditinrättningen undertecknas med stöd av behörig fullmakt för andelsbankernas räkning av Andelsbankernas Centralbank Ab och för sparbankernas räkning av Sparbankernas Central-Aktie-Bank.

31 §

Lånebeslutet

Innan en kreditinrättning beslutar om beviljande av lån skall utlåtande om låneansökan begäras från landsbygdsdistriktet eller kommunens lantbruksmyndighet samt vid behov från vatten- och miljödistriktet så som jordbruksstyrelsen närmare bestämmer.

I de fall som jordbruksstyrelsen bestämmer skall låneansökan granskas så som jordbruksstyrelsen bestämmer innan ärendet avgörs. *Granskningen utförs vid den centrala penninginrättningen. Jordbruksstyrelsen meddelar närmare föreskrifter om hur beviljandet av ett lån skall godkännas på basis av ett utlåtande av landsbygdsdistriktet eller den kommunala lantbruksmyndigheten i de fall då nämnda granskning inte utförs.* Jordbruksstyrelsen kan bestämma att ett ärende som gäller förutsättningarna för beviljande av lån skall överföras till jordbruksstyrelsen för avgörande.

Kreditinrättningen skall till landsbygdsdistriktet och den kommunala lantbruksmyndigheten sända meddelande om att lån har beviljats.

Ett lån kan överföras från en kreditinrättning till en annan, om *jordbruksstyrelsen godkänner* överföringen och i fråga om statliga lån dessutom de nödvändiga skuldebrevsarrangemangen mellan staten och kreditinrättningarna. Utan låntagarens samtycke kan en överföring

Föreslagen lydelse

centrala penninginrättning enligt 4 § 1 mom. 8 punkten. Likaså undertecknas skuldebrev mellan staten och en andelsbank samt en sparbank med stöd av behörig fullmakt för andelsbankernas och sparbankernas räkning av den centrala penninginrättning som avses ovan.

Genom jord- och skogsbruksministeriets beslut kan fastställas i vilka fall de statliga lånen kan betalas direkt till en andelsbank eller en sparbank och en andelsbank eller en sparbank på motsvarande sätt kan betala amorteringar och räntor direkt till staten samt när skuldebrev mellan staten och en andelsbank samt en sparbank kan undertecknas direkt mellan staten och kreditinrättningen.

31 §

Lånebeslutet

Innan en kreditinrättning beslutar om beviljande av lån skall utlåtande om låneansökan begäras från landsbygdsdistriktet eller kommunens lantbruksmyndighet *eller båda två* samt vid behov från vatten- och miljödistriktet så som jordbruksstyrelsen närmare bestämmer. *Utlåtandena kan vara bindande för kreditinrättningen.*

I de fall som jordbruksstyrelsen bestämmer skall låneansökan granskas så som jordbruksstyrelsen bestämmer innan ärendet avgörs. Jordbruksstyrelsen kan bestämma att ett ärende som gäller förutsättningarna för beviljande av lån skall överföras till jordbruksstyrelsen för avgörande.

Ett lån kan överföras från en kreditinrättning till en annan, om överföringen och i fråga om statliga lån dessutom de nödvändiga skuldebrevsarrangemangen mellan staten och kreditinrättningarna *genomförs på det sätt som jordbruksstyrelsen bestämmer.* Utan låntagarens

Gällande lydelse

godkännas endast om det finns synnerligen vägande skäl till detta på grund av omläggning av kreditinrättningens verksamhet.

33 §

Beviljande av statsborgen

Jordbruksstyrelsen får på statens vägnar ställa proprieborgen som säkerhet för kapital och ränta på inhemska lån med normal ränta och räntestödslån, som i denna lag angivna företag har upptagit för investeringar i anläggningstillgångar och för driftskapital, samt för andra betalningar enligt kreditvillkoren.

Föreslagen lydelse

samttycke kan *ett lån överföras* endast om *jordbruksstyrelsen särskilt anser* att det finns synnerligen vägande skäl till detta på grund av omläggning av kreditinrättningens verksamhet.

33 §

Beviljande av statsborgen

Jordbruksstyrelsen får på statens vägnar ställa proprieborgen *eller annan borgen* som säkerhet för kapital och ränta på inhemska lån med normal ränta och räntestödslån, som i denna lag angivna företag har upptagit för investeringar i anläggningstillgångar och för driftskapital, samt för andra betalningar enligt kreditvillkoren.

49 §

Återkrav av understöd

På grunder som närmare fastställs genom förordning återkrävs understöd som har beviljats enligt denna lag helt eller delvis till staten, om

4) understödstagaren utan tvingande skäl har upphört med eller minskat den verksamhet som stödet gäller inom fem år från beviljandet,

5) understödstagaren har sålt egendom som stödet gäller inom fem år från beviljandet, eller om

4) understödstagaren utan tvingande skäl har upphört med eller minskat den verksamhet som stödet gäller inom fem år från *utbetalningen av den sista understödsposten, eller om inte hela understödet har betalats ut, från utbetalningen av den senast lyfta posten,*

5) understödstagaren har sålt egendom som stödet gäller inom fem år från *utbetalningen av den sista understödsposten, eller om inte hela understödet har betalats ut, från utbetalningen av den senast lyfta posten,* eller om

50 §

Uppsägning av prisfordringar och lån

På grunder som närmare fastställs genom förordning kan det bestämmas att ett statligt lån enligt denna lag *och* statens försäljningsprisfordran helt eller delvis skall återbetalas i en eller flera poster och att utbetalningen av räntestöd kan upphöra, om gäldenären i samband med ansökan om lån eller vid köp av mark av staten har lämnat vilseledande uppgifter i någon väsentlig punkt eller annars förfarit svikligt, splittrat sin gårdsbruksenhet

50 §

Uppsägning av prisfordringar och lån

På grunder som närmare fastställs genom förordning kan det bestämmas att ett statligt lån enligt denna lag, statens försäljningsprisfordran *och ett räntestöd* helt eller delvis skall återbetalas i en eller flera poster och att utbetalningen av räntestöd *skall* upphöra, om gäldenären i samband med ansökan om lån eller vid köp av mark av staten har lämnat vilseledande uppgifter i någon väsentlig punkt eller annars förfarit svikligt, splittrat sin gårds-

Gällande lydelse

eller överlåtit den helt eller delvis eller om lägenheten har blivit såld i utsökningsväg. På grunder som närmare fastställs genom förordning kan det bestämmas att en prisfodran eller ett statligt lån genast skall återbetalas även i det fall att gäldenären inte har iakttagit de övriga villkor som har uppställts i köpe- eller skuldebrevet.

Föreslagen lydelse

bruksenhet eller överlåtit den helt eller delvis eller om lägenheten har blivit såld i utsökningsväg. På grunder som närmare fastställs genom förordning kan det bestämmas att en prisfodran eller ett statligt lån genast skall återbetalas även i det fall att gäldenären inte har iakttagit de övriga villkor som har uppställts i köpe- eller skuldebrevet. *Landsbygdsdistriktet kan ge förhandsbesked om huruvida en åtgärd leder till att ett statligt lån eller en försäljningsprisfodran uppsägs eller räntestöd indras.*

52 §

Användningen av utvecklingsfondens medel

Gårdsbrukets utvecklingsfonds medel får, utöver vad som ovan stadgas om användningen av dem, användas för

4) bidrag som avses i 24 §,

(4 punkten upphävs)

Gårdsbrukets utvecklingsfonds medel får även användas för utredande och utvecklande av verksamhetsförutsättningarna för företagarkerksamhet som främjar en mångsidigare näringsverksamhet på landsbygden samt för utbildning av småföretagare och sådana som ämnar bli småföretagare. För detta ändamål kan medel även anvisas landsbygdsdistrikten, som kan vidarefördela dem till kommunerna.

59 §

Vissa åtgärder och rättsförhållanden enligt tidigare lagstiftning

Om verkställigheten av jorddispositions- och jordanskaffningslagstiftningen, annan tidigare kolonisationslagstiftning, lagstiftningen om boställen och återuppbyggnad samt lagen om lantbrukets grundkredit (156/65) gäller fortfarande 92 och 95—97 §§ lagen om gårdsbruksenheter. *Ansökningar som gäller betalningslättnader för lån som har beviljats med stöd av ovan nämnd lagstiftning och som sköts av kreditinrättningarna behandlas likväl enligt denna lag.*

59 §

Vissa åtgärder och rättsförhållanden enligt tidigare lagstiftning

Om verkställigheten av jorddispositions- och jordanskaffningslagstiftningen, annan tidigare kolonisationslagstiftning, lagstiftningen om boställen och återuppbyggnad samt lagen om lantbrukets grundkredit (156/65) gäller fortfarande 92 och 95—97 §§ lagen om gårdsbruksenheter.

Lån som har beviljats med stöd av lagen om gårdsbruksenheter, jorddispositionslagen (353/58), lagen om jorddispositions lån (354/58) och annan tidigare kolonisationslagstiftning, naturnäringslagen (610/84), skoltlagen

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

(611/84), lagen om anskaffande av boplatser åt vissa skoltar (273/55), jordregleringslagen berörande skoltar (593/69), lagen om renskötselågenheter (590/69), renhushållningslagen (161/90), lagen om stabiliserings av vissa lantbrukskrediter (79/79), lagarna om konsolidering av gårdsbrukskrediter (398/81 och 511/85) och lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden kan överföras från en kreditinrättning till en annan enligt vad som stadgas i 31 § 4 mom.

Genom förordning kan utfärdas sådana stadganden om förfaringssätt som avviker från *lagen om gårdsbruksenheter* och annan i 1 mom. nämnd lagstiftning.

Genom förordning kan utfärdas sådana stadganden om förfaringssätt som avviker från annan i 1 och 2 mom. nämnd lagstiftning.

De uppgifter som i de lagar eller den lagstiftning som avses ovan i 1 och 2 mom. eller i förordningar, beslut eller föreskrifter som getts med stöd av dem har anförtratts Sparbankernas Central-Aktie-Bank och Andelsbankernas Centralbank Ab sköts av den centrala penninginrättning som avses i 4 § 1 mom. 8 punkten.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft slutbehandlas med iakttagande av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft. Stadgandena enligt denna lag får dock tillämpas, om det leder till ett förmånligare slutresultat för sökanden. Vid verkställigheten iakttas de stadganden som var i kraft då ärendet anhängiggjordes.

På återkrav av de understöd som beviljats innan denna lag trädde i kraft tillämpas de stadganden som gällde vid ikraftträdandet.

